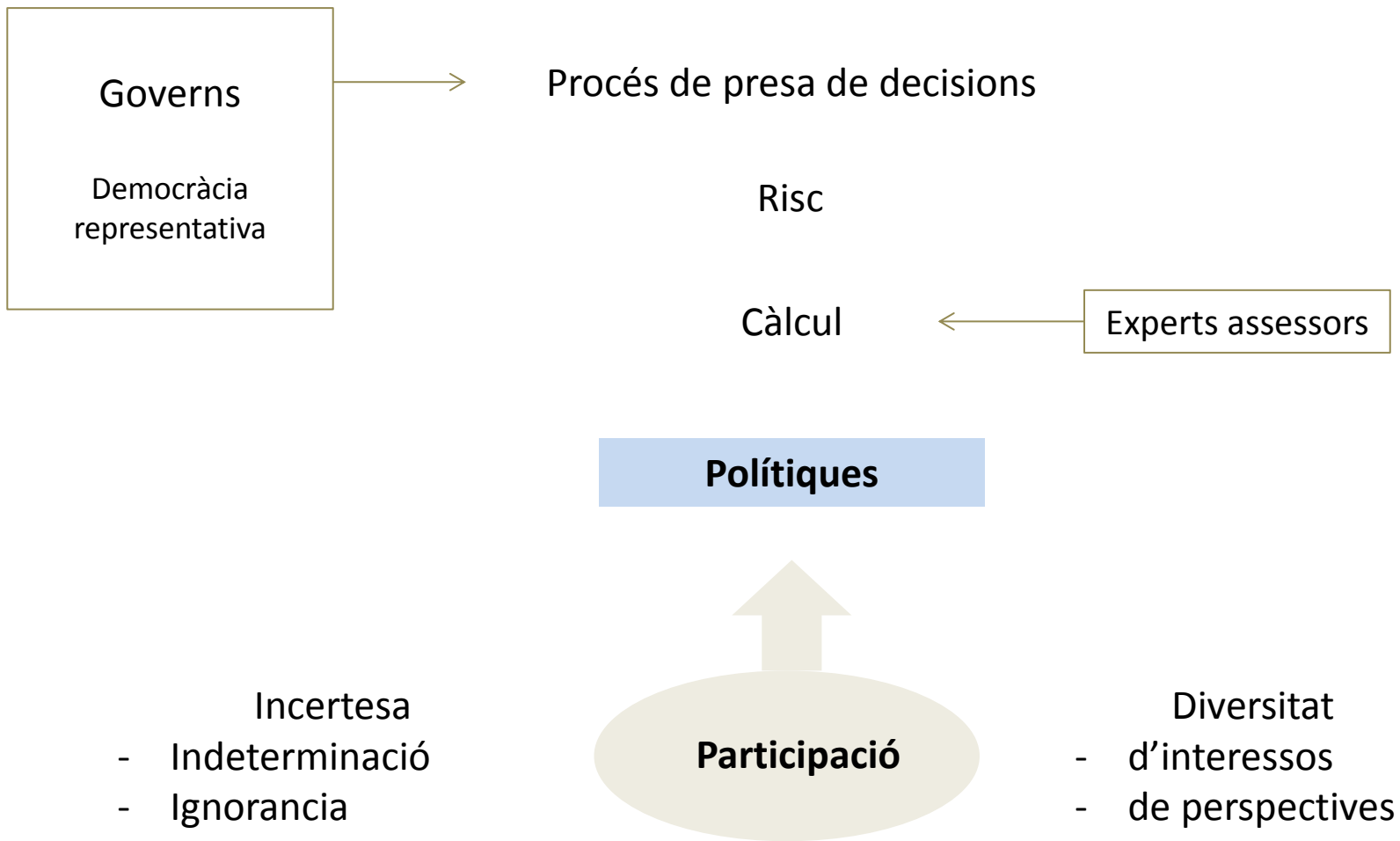

Participació de la ciutadania en la planificació hidrològica i la gestió de l'aigua

Jornades “Fonaments de la gestió local del cicle de l'aigua”

Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB) &
Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat (Diputació de Barcelona)
Barcelona, 21 d'abril de 2016

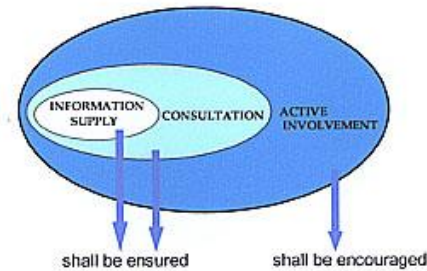
Josep Espluga Trenc
Departament de Sociologia / IGOP

- DMA (2000)
  - Informació pública
  - Consulta pública
  - Participació activa

▶▶ Espanya: Llei 62/2003

- Conveni Aarhus (1998)   ▶▶ Espanya: Ratificat el 2004
- Directiva sobre Informació i Difusió de la Informació Ambiental

Els Plans de gestió hídrica haurien de garantir:

- **Accés a la informació** relativa a tot el procés de planificació.
- **Difusió/comunicació** de la informació ambiental.
- **Participació** en l'elaboració de la planificació.

Projecte de recerca:
DEMOCRÀCIA DELIBERATIVA I
POLÍTICA D'AIGUA
EXPERIÈNCIES DE PARTICIPACIÓ EN EL
CONTEXT DE LA DIRECTIVA MARC DE L'AIGUA
(2010-2012)

PART-DMA (CSO2009-09880)

“Democràcia deliberativa”

(Brugué, 2009; Fishkin, 1991, 1995; Pettit, 1997; Habermas, 1999; Gutman y Thomson, 2004)

1. Intercanvi de raons argumentades
2. Inclusivitat
3. Comprensible i accessible
4. Decisions efectives
5. “Economia moral del desacord”

Els Organismes de Conca (OC) han organitzat una gran quantitat de *jornades informatives, conferències i debats*. I també tallers participatius (però menys).

La majoria d'OC han elaborat **documents divulgatius** de gran qualitat informativa.

Pero la provisió d'informació no sempre ha estat suficient per a poder fer certs debats.

En la pràctica totalitat de les memòries dels Plans hidrològics s'esmenten accions de **participació activa**.

Però s'observa que en **pocs** casos es pot parlar d'una autèntica 'participació activa', (en la majoria de conques el que hi ha sota aquest epígraf és activitats de *consulta pública*).

1. Intercanvi de raons argumentades
2. Inclusivitat
3. Comprensible i accessible
4. Decisions efectives
5. "Economia moral del desacord"

Els **participants** han estat "els de sempre", junt amb alguns (pocs) representants d'entitats ambientalistes/culturals. No s'ha assolit gaire la '*inclusivitat*' requerida.

El cas català

Conques internes de Catalunya

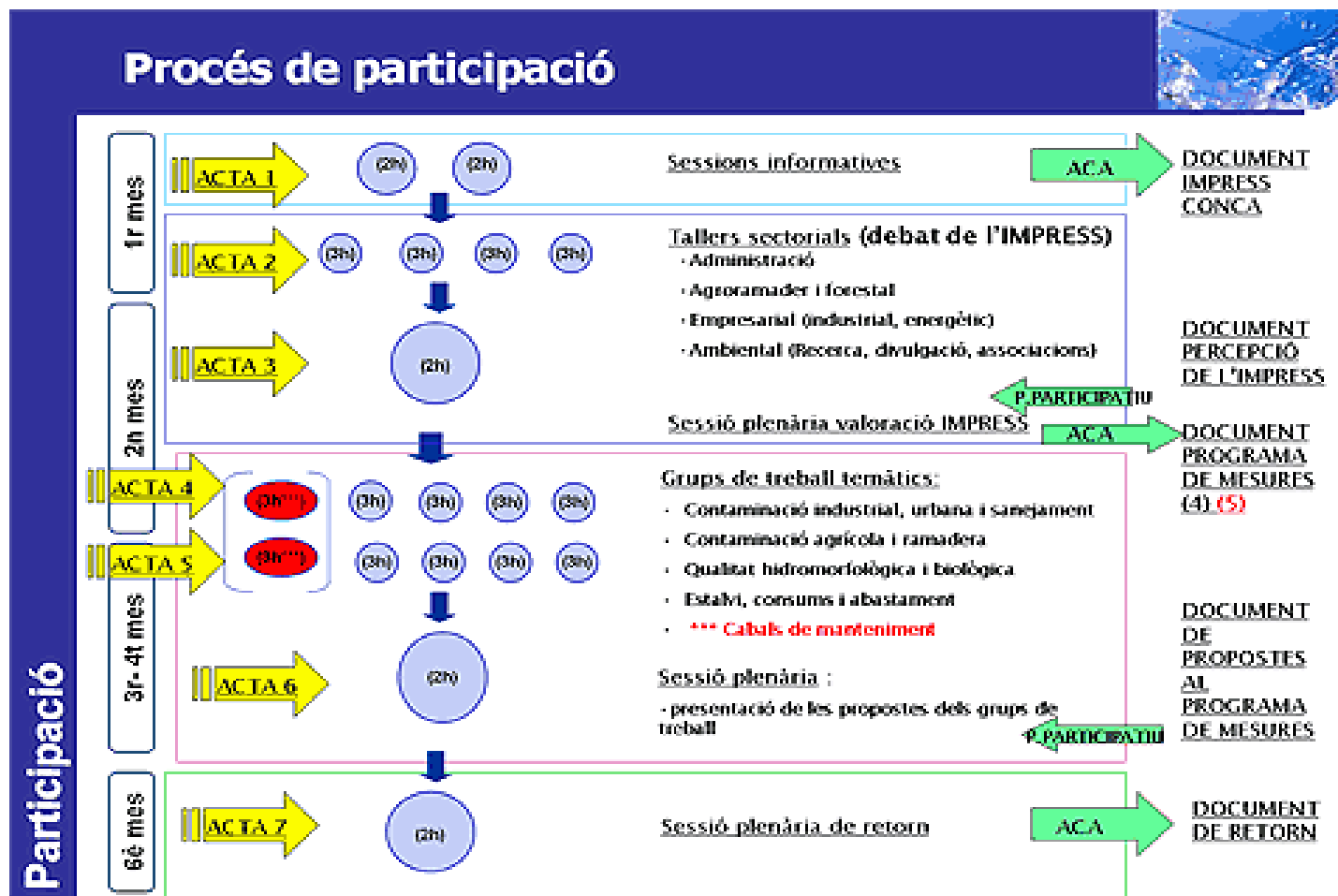
1. Riera del Cao de Creus
2. Rec Madral (Mugueta)
3. la Muga
4. Rec Sirvent
5. el Fluvià
6. Rieres de Montgrí - Empúries
7. el Ter
8. el Daró
9. Rieres del Cap de Begur - Blanes
10. la Tordera
11. Rieres del Maresme
12. el Besòs
13. Rieres del Pla de Llobregat
14. Rieres del Garraf
15. el Foix
16. Rieres de Calafell - Torredembarra
17. el Gaià
18. Rieres de la Punta de la Móra
19. El Francolí
20. Rieres del Baix Camp
21. Riera de l'Udencanyes
22. Rieres de Llaberia - Vandellòs
23. Rieres de Calafat - Golf de Sant Jordi
24. Rieres de la Serra de Montsià

Darrera actualització: gener 2009

Participants: 2.214 persones (1.643 entitats)

Àmbit	%
Investigació/ Educació Ambiental i entitats socials	37,13%
Administracions públiques	27,94%
Industrial/ Energètic/ Empresa	16,62%
Agropecuari	12,42%
Particulars	5,90%

El cas català

Total propostes generades = **1.529**

Propostes per tema	%
Taula 1: Estalvi, consum i abastiment	29%
Taula 2: Qualitat hidromorfològica i biològica	33%
Taula 4: Contaminació urbana, industrial i sanejament	23%
Taula 4: Contaminació agrícola i ramadera	15%
Total	100%

Retorn de les propostes	%
Contemplades o planificades	40%
Aceptades / En estudi (derivades del procés)	23%
Competència d'altres administracions u organismes	34%
No acceptades	3%
Total	100%

El cas català

- Encerts

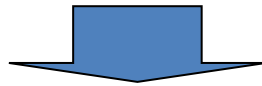
- Ha contribuït a millorar la qualitat d'una política pública
- Dimensió relacional
- Impacte en la pròpia Administració

- Déficits

- Participació “elitista” (associacions i entitats)
- Absència de participants “clau”
- Dèficit de coordinació interinstitucional
- Manca de lideratge polític
  - => manca de compromís al nivell polític més elevat

Implicacions teòriques i pràctiques

- La DMA defineix l'aigua com un bé que forma part de l'**esfera pública**
- Però a Espanya:
  - Un espai ocupat per les administracions públiques
  - Un espai ocupat pel mercat
  - Terra de ningú

Un binomi perillós:

“des-responsabilització social” / “imptència institucional”

+ debilitat dels “nous” actors socials

= **Dificultats** per aplicar la DMA

Importància de la
participació a
nivell **local**

Gràcies

Dr. Josep Espluga Trenc
Universitat Autònoma de Barcelona
Campus de la UAB, 08193 Bellaterra

josepluis.espluga@uab.cat